

Tuloksellisuustarkastajan ammatti-identiteetti

- muutos pysyvänä olotilana

Eduskunnan auditorio 13.1.2010

Teemu Kalijärvi

Mielikuvia tuloksellisuustarkastajasta

Vastaajina 10 "satunnaisesti" valittua tarkastusvirastolaista:

kuiva; piiskuri; yllättävä, uusi nimike;
laaja-alainen; syvälinen; asiantunteva;
harmaa; kuivakka; akateeminen;
pilkunviihlaaja; tiintarkastaja; ikävä ihminen;
tulosta täytyy saada;
tulos ja sen varmistaminen;
tutkimus; vaikuttavuus; pitkä projekti;
laaja kokonaisuus; pitkäjänteistä;
tuotto-panos -suhde; arviointi;
kohteen vahvuksien hakeminen

2

Ammatti-identiteetti

- ▶ Identiteetti tarkoittaa yksilön niitä ominaisuuksia, jotka mahdollistavat tarkastelun kohteena olevan yksilön erottamisen muista olioista
- ▶ Tuloksellisuustarkastajan ammatti-identiteetti erottaa tuloksellisuustarkastajan muista ammattiryhmistä
- ▶ Jari Stenvallin (2000) mukaan virkamiesten identiteetin synnyssä keskeistä on "pätevyyden arvostus"

3

Nykyiseen nimikkeeseen johtaneet tapahtumat

- ▶ tuloksellisuustarkastajan nimike otettiin käyttöön keväällä 2009
- ▶ hieman aikaisemmin oli päätetty yksikön nimen muuttamisesta toiminnantarkastuksesta tuloksellisuustarkastukseksi
- ▶ muutokset olivat linjassa vuonna 2007 valmistuneiden toiminnantarkastuksen ohjeiden kanssa
- ▶ ohjeissa VTV-laista tuleva "taloudenhoidon tarkoituksenmukaisuus" oli määritelty "taloudenhoidon tuloksellisuudeksi"
- ▶ tarkastustoiminnan luonne ei sinänsä muuttunut

4

Tuloksellisuustarkastajan ammatti-identiteetti: pätevyyden arvostusten muuttuminen

Erotettavissa kolme ajanjaksoa:

1. 1990-luvun alkupuolella käytännössä kaikilla toiminnantarkastajilla oli tausta taloudenhoidon tarkastuksessa (tilintarkastuksessa)
2. 1990-luvun lopusta n. vuoteen 2005 painotettiin toiminnantarkastuksen substanssivapautta ja pyrittiin rekrytoimaan ns. yleistarkastajia
3. viime vuosina rekrytointien painopiste siirtynyt tiettyjen alojen erityisasiantuntijoihin ja tutkijakoulutuksen saaneet ovat muodostuneet rekrytointien pääasialliseksi kohderyhmäksi

5

Tuloksellisuustarkastajan ammatti-identiteetin nykytila ja tulevaisuus: Kaksi kehityslinjaa

1. Tuloksellisuustarkastuksen ja samalla tuloksellisuustarkastajan identiteettiä rakennetaan jatkuvasti kehittyvän ohjeistuksen ja standardoinnin avulla
2. Tuloksellisuustarkastajiksi rekrytoidaan eri alojen syvällisiä asiantuntijoita, joilla on jo entuudestaan vahva ammatti-identiteetti

Miten löytää kompromissi yleisen tarkastusosaamisen ja vahvan substanssiasiantuntemuksen väliltä?

Millaisena tuloksellisuustarkastuksen profiili näyttää nykyisen tarkastusten kohteille?

6